

Høringsinnspill

Endring av skolestruktur og stedsvalg

Innhold

Forord.....	2
Dagens skolestruktur (to skoler i Krødsherad)	2
Elever og barnefamilier.	2
Det pedagogiske tilbudet.	2
Lærere og øvrige medarbeidere.....	3
Lokalsamfunn.....	3
Én Krødsheradskole (uavhengig av lokasjon)	4
Elever og barnefamilier.	4
Det pedagogiske tilbudet.	4
Lærere og øvrige medarbeidere.....	5
Lokalsamfunn.....	5
Én Krødsheradskole på Krøderen.....	6
Elever og barnefamilier.	6
Det pedagogiske tilbudet.	7
Lærere og øvrige medarbeidere.....	8
Lokalsamfunn.....	8
Én Krødsheradskole på Noresund.	10
Elever og barnefamilier.	10
Det pedagogiske tilbudet.	11
Lærere og øvrige medarbeidere.....	14
Lokalsamfunn.....	14
Konklusjon	15
Avsender.	16
Kilder.....	16

Forord.

I årene før 1958 var debatten rundt skolestrukturen i bygda et hett tema. Våre besteforeldre kan fortelle om en lignende «kniving» mellom tettstedene, Krøderen og Noresund, som vi opplever i dag. På tross av dette var det et naturlig vendepunkt at skolestrukturen skulle endre seg fra elleve grendeskoler til to nye sentralskoler. Det var nok mange som den tid synes dette var et dårlig valg, men i dag vet vi at det var det rette - og det gikk jo tross alt bra! Vi har hatt to gode skoler i Krødsherad.

I dag står vi ovenfor samme problematikk ved at to skoler kan bli til en. Vi, i Noresund velforening, ønsker å komme med en høringsuttalelse i forbindelse med den fremtidige skolestrukturen i bygda. Som velforening snakker vi på vegne av innbyggere, turister og næringsliv i bygda. Målet er i fellesskap å skape et bedre og sikrere bo- og nærmiljø.

Vi deler høringen opp i dagens skolestruktur og én felles skole. Under én felles skole vil vi si noe om lokasjonen, altså én skole på Noresund kontra én skole på Krøderen.

Dagens skolestruktur (to skoler i Krødsherad)

Elever og barnefamilier.

Fordeler:

Skole i hvert tettsted er en fordel med tanke på henting og levering på SFO med nærliggende bostedsadresser. Fordelen for barnefamilien er at det er barnehage og skole på samme sted.

Ulemper:

Elever vil kunne oppleve utfordringer med få å spille på, både i skolehverdagen og ellers på fritiden. Det er også slik at barn i Krødsherad i dag ikke nødvendigvis kjenner jevnaldrende fra «nabogrenda». Spesielt de som ikke deltar på fritidsaktiviteter utenom skole. Dette er til direkte hinder for målet om ei inkluderende og samla bygd.

Sosiale utfordringer forekommer oftere ved mindre elevtall, for eksempel mobbing, mangel på inkludering og psykososiale vansker. Dette kan igjen føre til psykisk sykdom, fravær og frafall fra skolen. Dette viser rapporten «Et liv jeg ikke valgte» (2009) fra Agderforsk, hvor den også sier at hovedårsaken til ung uførhet ligger i vansker fra barnehage og fra første år i skolen.

Det pedagogiske tilbudet.

Fordeler:

Man får god tid til hver elev. Det muliggjør samarbeid på tvers av teamene i småskolen og mellomtrinnet.

Ulemper:

Svømmetilbudet for elevene på Krøderen blir vesentlig dårligere ved at de må skysses til Noresund. Mye tid går bort, de har uten tvil mindre tid i bassenget og mange vil ha vanskeligheter med å nå kompetansemålene i kroppsøving.

Utenforskap skjer i større grad med færre å spille på, slik situasjonen er i dag med to skoler. Dette er en stor utfordring spesielt for elever som har interesser utenom det brorparten av ungdommene i Krødsherad samles rundt.

For å optimalisere undervisningsopplegg som fremmer dybdelæring (jf. fagfornyelsen) kreves et visst antall elever, særlig siden disse oppgavene krever større samarbeid og skal belyses fra ulike perspektiver. **Dropkull** er negativt for både læring og sosialt samspill. Det sosiale går ut over det faglige. Konfliktnivået er også ofte høyere i mindre klasser.

Vi ser også en utfordring knyttet til ungdomsskoleelevene når de går på Krøderen skole. Fagene arbeidslivsfag og utdanningsvalg krever umiddelbar nærhet til næringsliv, ulike yrker og aktører. Dette er svært viktig for at elevene skal få innblikk i og forståelse for ulike yrkesgrupper og utdanningsprogram før de søker seg inn på videregående skole. Det er bevist at elever lærer mye bedre ved å jobbe «praktisk» med faget og få SE og LÆRE hva de ulike yrkene har å tilby, ikke bare lese og høre om det på skolebenken. Jf. fagfornyelsen må dette legges til rette for. Det blir for stor avstand til majoriteten av næringslivet i Krødsherad, som ligger på Noresund og Norefjell. Elevene bruker mye tid til og fra, slik situasjonen er i dag. Dette uttaler elevene selv.

Lærere og øvrige medarbeidere.

Fordeler:

De er et lite kollegium som kjenner hverandre godt og terskelen for å be om veiledning og gode råd er liten. De kan lett samarbeide på tvers av team, noe som kan hjelpe alle lærerne å se grunnskoleløpet i ett.

Ulemper:

Lærerne går glipp av et fagsamarbeid som ellers ville beriket elevene og vært med på å utvikle lærerens egen kompetanse. Fellesskapsfølelsen i bygda og mellom skolene svekkes.

Skolehelsetjenesten er nå fordelt mellom to skoler, dette betyr at denne ikke er tilgjengelig for elevene hver dag. Både samarbeidet mellom lærerne og skolehelsetjenesten blir svekket, og terskelen for at elever skal kunne «stikke hodet inn døra» blir høyere.

Det kreves mer logistikk fra instanser som barnevern, BUP, logoped og PPT når de må forholde seg til to skoler på ulike steder i bygda.

Lokalsamfunn.

Fordeler:

Det blir attraktivt å bosette seg i og rundt begge tettstedene på grunn av nærheten til skole og barnehage. Dette kan gagne nåværende næringsliv og eventuelle fremtidige aktører på hhv. Krøderen og Noresund.

Ulemper:

Et skille. Krødsherad oppleves ikke som en samlet kommune, det snakkes om Noresund og Krøderen og ikke Krødsherad. Barna farges av dette skillet både i skolesammenheng og på fritiden. Noen opplever å bli trakassert og «hengt ut» pga. hvor de går på skole og meningene til foreldrene sine. På ulike fritidsarenaer kan man høre unger snakke nedlatende til hverandre på bakgrunn av bostedsadresse.

Kommunen har to skoler de må bruke ressurser på for å utvikle, i stedet for én. Attraktivitet for bosetting påvirker viljen til å bosette seg på det stedet som ikke får skole.

Én Krødsheradskole (uavhengig av lokasjon)

Elever og barnefamilier.

Fordeler.

Større elevgrupper og flere å spille på sosialt. Derav flere muligheter til å få venner med samme interesser og holdninger. Dette får positive ringvirkninger både på skolen og fritiden, og vil skape gode sosiale arenaer for elevene.

Fellesskapsfølelsen i bygda vil bli styrket. Holdninger som å være «krylling» og å høre til **Krødsheradskolen** vil fungere samlende og styrke vår identitet. Skillet mellom Noresund og Krøderen vil bli hvasket mer ut. Ved å gå for én Krødsheradskole vil man få samme forutsetning, samme utgangspunkt og samme tilhørighet til skolen og bygda vår.

Barnefamilier får en skole å forholde seg til. Dette er lettere med tanke på logistikk, trygghet og forutsigbarhet. I tillegg kan foreldrene i større grad spille på hverandre når det gjelder samkjøring og barnepass. Dette vil gjøre hverdagen lettere for mange familier, samt virke relasjonsbyggende. Vi vil bli bedre kjent med alle kommunens innbyggere, både foreldre og barn. Dette kan igjen fungere forebyggende og trygt. Sammen kan lokalsamfunnet være med å oppdra barn og ungdom i kommunen. Som Gro Harlem Brundtland sa: «*Det er på tide at nabokjerringene begynner å bry seg igjen*». Samlet sett vil vi lettere kunne «være der» for ALLE barn og ungdom i bygda.

Ulemper:

Barnehage og skole vil, for noen, ligge på to forskjellige steder. Uten et godt SFO-tilbud begge steder, vil dette føre til utfordringer for en del barnefamilier. Dette kan føre til mye kjøring og tidsbruk for enkelte ved levering og henting. Mange har arbeidssted andre steder enn her i kommunen, og skal kanskje motsatt vei. Elevene kan dermed miste mulighet til fritidstilbud fordi tiden blir oppspist i kjøring.

Noresund velforening mener det er av absolutt største nødvendighet at man utarbeider et godt SFO-tilbud som gjør det mulig for foreldre å ta arbeid utenfor kommunen, f.eks. ved å legge SFO på begge steder eller skyssordning. Samtidig bør det nevnes at barn med spesielle behov har krav på å inkluderes inn i SFO så langt det er mulig til og med 7. trinn. Dette vil kunne ivaretas ved å legge SFO på begge steder.

Det pedagogiske tilbudet.

Fordeler:

Større elevgrupper der dette er til det beste for læringen, men også muligheten til å dele klassene i fag der større lærertetthet er nødvendig. Man kan «sjonglere» fordeling av elever mye lettere etter hva som passer for ulike elevgrupper, bruk av ulike pedagogiske verktøy og arbeidsmetoder.

I forbindelse med fagfornyelsen (LK20) har dybdelæring og tverrfaglighet fått en vesentlig større plass i skolen. Én skole vil bedre sikre og legge mer til rette for at dette gjennomføres i henhold til utdanningsdirektoratets krav.

Ulemper:

Vi ser ingen ulemper ved det pedagogiske tilbudet da én skole i Krødsherad ikke vil bli av en slik størrelse at det vil forringe læringsutbytte til elevene.

Lærere og øvrige medarbeidere.

Fordeler:

Større faggrupper og team til samarbeid om det pedagogiske og sosiale. Muligheter for å dra nytte av hverandre, både på tvers av fag og team. Ikke minst tettere samarbeid med f.eks. skolehelsetjeneste, sosiallærer, rådgiver og spesialpedagogisk koordinator på én skole. Det vil skape fellesskap, og være kultur- og holdningsbyggende.

Med ny læreplan (LK20) som bl.a. fokuserer på *folkehelse og livsmestring* og *demokrati og medborgerskap*, blir et tettere samarbeid med både skolehelsetjenesten og sosiallærer veldig viktig. Ikke bare er det viktig for elevenes skolegang gjennom grunnskolen, men også sett i et større samfunnsperspektiv, f.eks. rusproblematikk, skoleangst og frafall i videregående.

Ulemper:

Å slå sammen to skoler kan by på utfordringer i en oppstartsfase.

Lokalsamfunn.

Fordeler:

Større mulighet til å bygge et godt samfunn som er tuftet på et inkluderende og mangfoldig fellesskap.

En ny skole vil være et løft for bygda. En arena for flere å møtes og et sted å samle bygdefolket. En ny, flott skole vil tiltrekke seg nye innbyggere. Innovasjon kan skape engasjement for skolen og bygda også utenfor kommunens grenser. Vi vil som kommune vise at vi er klare for å «tre inn i fremtiden». Kanskje valgene er kontroversielle nå, men de er nødvendige for å vise næringsliv og innbyggere at Krødsherad tenker fremover.

Ulemper:

Lokalsamfunnet som mister skolen må jobbe hardere for å holde liv på sitt tettsted, og vil trenge hjelp fra kommunen til dette. Næring og bosetting vil påvirkes.

Tettstedet som mister skolen vil måtte kompenseres slik at fritidstilbud og tilstelninger blir ivaretatt. Det er i dag allerede «trangt om plassen» for de ulike idrettene og andre kulturarrangement. Belegget er stort, og Krødsherad har behov for en utvidelse av arenaer knyttet til idrett og kultur. Det er viktig å huske på at det ikke bare er skole som benytter seg av skolens lokaler og fasiliteter, men også f.eks. barnehagene, eldregrupper og lag/foreninger.

Én Krødsheradskole på Krøderen.

Elever og barnefamilier.

Fordeler:

Det er positivt for elever og barnefamilier som bor innenfor en radius på 1 km fra skolen, fordi de da vil kunne gå eller sykle. Disse vil også ha kort vei mellom barnehage og skole. Dette vil for øvrig kun gjelde for de som er bosatt på tettstedet Krøderen, altså ca. 27% av Krødsherads befolkning. Resten av barna vil måtte ta buss.

Det kan også være positivt for barn og familier der én, eller begge, foreldrene pendler til Modum og Drammensområdet. Hvis det da passer seg med åpningstider på SFO eller skolestart, vil disse barna kunne sitte på med sine foreldre. Det vil altså være lettvinnt for akkurat disse familiene.

Ulemper:

Majoriteten av Krødsherads befolkning vil få en skole lagt langt unna egen bostedsadresse. Én skole på Krøderen vil bli en «nærskole for noen», men ikke for majoriteten. Skoleveien vil bli svært lang for elevene bosatt nord i kommunen. Elever helt ned i 5-6 års alderen vil måtte bruke rundt **60 minutter** på reiseveien til skolen. Hverken departementet eller lovverket setter maksimaltider for skoleskys. «Skyssen skal være forsvarlig og reisetiden akseptabel». Akershus fylkeskommune har ut ifra dette konkludert med det vi referer til under. Dette mener vi tydelig viser hva som er å anse som en «makstid» når det gjelder skolevei.

«Elvenes reise- og ventetid hver vei, beregnet etter skolens ordinære start- og sluttider, skal søkes begrenset til (Akershus fylkeskommunes retningslinjer):

- 45 minutter for 1.-3. Klasse

- 60 minutter for 4.-6. Klasse

- 75 minutter for 7.-10. klasse

Beregning av reisetid skal omfatte gang-, vente- og reisetid på transportmiddelet.»

Her ser vi tydelig at å **legge én Krødsheradskole i utkanten av kommunen vil være svært uheldig** for mange av elevene i bygda. Her må kommunen tenke på «barnas beste», for en reisevei av slik lengde vil ikke kunne rettferdiggjøres. En elev som bor nord i kommunen vil trolig måtte reise hjemmefra ca. kl. 07.00 (ved skolestart 08.30) og være hjemme igjen ca. kl. 15.30 (ved skoleslutt 14.10). Vi vil også påpeke at en elev på Krøderen, som har gangavstand til skolen, eksempelvis bruker 30 minutter. Eleven vil ikke få noen lenger reisevei til Noresund da dette er ca. busstid. Ved å legge skolen til Krøderen vil det totale antall kilometer og reisetid på elevene i Krødsherad bli svært høy.

Vi kan også her vise til opplæringsloven § 8-1. «*Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til.*» Det er jo da et tankekors at for elever bosatt i Ørgenvika vil det bli kortere til henholdsvis Flå og Sokna skole, enn til Krøderen. Det vil si at å plassere én skole på Krøderen ikke tar hensyn til ALLE elevene i Krødsherad og «nærskoleprinsippet» blir ikke ivaretatt.

I tillegg vil det være utfordrende for familier som har barn på SFO, hvis denne ligger helt i utkanten av kommunen, og man f.eks. jobber i motsatt retning.

Elever med spesielle behov vil være særs skadelidende under lang reisevei. Skal vi ivareta disse elevene best, må vi tenke på den belastningen det vil være og måtte reise lenge hver dag for å komme på skolen.

Mobbing kan lettere forekomme på bussen når 1.-10. klassinger skal sitte på samme buss opp mot 60 minutter hver vei hver dag. Det vil igjen «slå tilbake» på skolen og deres ansatte, da skolen er pliktig å sette inn voksenpersoner på bussen hvis mobbing forekommer. Dette er ressurser man burde bruke annerledes.

Kommunen har ansvar for § 7-4 i Opplæringslova: Reisefølgje og tilsyn:

«Elevane har rett til nødvendig reisefølge. Elevane har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisningstida tek til og etter at undervisningstida er slutt. Retten til nødvendig reisefølgje og til nødvendig tilsyn gjeld også for barn som har rett til skyss til og frå skolefritidsordninga etter § 7-3 andre ledd.»

Trafikksikkerheten må også nevnes. Skoletomten på Krøderen ligger rett ved fylkesveien og har mye tungtrafikk tett inntil skolen. Skolebussene har også liten plass og snu på, så den må rygge og er da også til dels inne på en gangvei for skoleelever. Majoriteten av skoleelevene som har gangavstand til Krøderen skole må krysse fylkesveien for å komme seg på skolen, og med den store andelen tungtrafikk som kjører forbi her, er det uheldig og det kan fort oppstå farlige situasjoner.

Det pedagogiske tilbudet.

Fordeler:

Her viser vi til de generelle fordelene vi har nevnt knyttet til å ha en Krødsheradskole.

Krødsheradhallen kan trekkes fram som en fordel. Denne vil til en viss grad kunne nyttiggjøres i fag som kroppsøving og i valgfaget fysisk aktivitet og helse. Kryllingparken og kunstgressbanen kan i noen grad også benyttes i kroppsøving, samt til bruk i friminutt.

Krøderen har også tilgang på lysløype og skogsområder som er egnet til f.eks. orientering, løping og ski. Igjen noe som vil kunne brukes i kroppsøving og til en viss grad i naturfag og samfunnsfag, der man etter læreplanmålene bør bruke nærområdet.

Ulemper.

Samtidig som vi helt klart ser at hallen, og området rundt, er en fordel på Krøderen, er det vanskelig å komme bort fra at det er en «fordel med forbehold». Med fagfornyelsen, LK20, er store deler av kroppsøvingsfaget lagt utenom typiske «hallaktiviteter» som ballspill, spesifikke idretter etc.

Kroppsøvingsfaget slik mange kjenner det er blitt veldig forandret. Nå er målene fra Utdanningsdirektoratet mer bevegelsestrening i form av dans fra ulike kulturer, og ungdomsdans, refleksjoner i forhold til kroppsidealer, og en større vekt på svømmekunnskaper. Fra 1.-10. trinn skal elevene nå flere krevende mål i svømming.

Kryllingparken er flott, men ifølge elever på Krøderen skole blir det lite tid her i løpet av uka. F.eks. har hvert trinn tilgang på Kryllingparken ett friminutt hver i uka. Videre er det slik at ikke på langt nær alle elevene trives her, man må se helheten i barnegruppa, og være inneforstått med at interessene også er forskjellige. Dette er et område som er kjempefint for barn og familier med interesse for skating, scoot og sykling og fungerer godt som fritidsaktivitet, men er ikke en nødvendighet for «god skole». «En god skole» handler ikke om en skatepark.

Ved å plassere én Krødsheradskole på Krøderen vil vi miste en rekke muligheter til samarbeid med næringslivet i bygda. Noresund er sentrum i bygda, noe som innbefatter en rekke tjenester og

butikker Krøderen IKKE har. Med tanke på fagfornyelsen, LK20, sitt fokus på tverrfaglighet og dybdelæring vil dette være ufordelaktig for det pedagogiske tilbudet i Krødsheradskolen. Mye av undervisningen skal, og bør, foregå i samarbeid med lokale aktører som kan bistå og utgjøre en forskjell i innlæringen til elevene. Disse fordelene vil vi komme tilbake til under *det pedagogiske tilbudet, lokasjon Noresund*.

HVIS skolen skulle blitt på Krøderen krever dette **skyssing av elever til Noresund for svømmeundervisning**. Hvor mange ganger da? Minst fem dobbelttimer per trinn/klasse, kanskje opp mot ti i løpet av et skoleår. En dobbelttime på 90 minutt gir ca. 60 minutter effektiv tid i bassenget. Det er ikke plass til en full klasse i bassenget. Resten av klassen må enten ha et annet tilbud mens de venter, eller klassen må deles i disse timene slik at halvparten er igjen på Krøderen. Da må man påregne det dobbelte i skysskostnader og utnyttelse av personale. Elevene som eventuelt venter på å få sin tid i bassenget må ha et fullverdig tilbud. Det må beregnes inn i kostnadsramme, tidsramme og behovet for pedagoger, for å få et bilde av omfanget på dette. Blir det «god skole» med formålstjenlig undervisning? Hva med tiden de kjører bort, som burde gått til enten fag eller til friminutt/sosialt samvær. Man må regne ca. 30 minutter hver vei, fra de kler på seg på Krøderen til de er på plass i garderoben på Noresund. Hvis det blir til at én skole legges på Krøderen, MÅ man ta høyde for dette, og legge til rette for at elevene har et sted å oppholde seg slik at de får benyttet skoletiden godt.

I Krødsherad snakkes det om «Vikens beste skole» og «skole i verdensklasse», da er ikke en slik løsning god nok for våre elever.

Lærere og øvrige medarbeidere.

Fordeler:

Vi ser ingen andre fordeler enn de generelle fordelene, som vil gjelde uavhengig av lokasjonen til skolen.

Ulemper:

Samarbeid med andre instanser med tilholdssted på Noresund, som helsesykepleiere og kommunepsykologen, er en viktig del av skolehverdagen. Det nødvendige samarbeidet vil bli forringet med en skole på Krøderen. Dette er uheldig med tanke på viktigheten av dette samarbeidet for **barnas beste**. Alle tall viser at unges psykiske helse har blitt dårligere. Flere sliter og flere dropper ut av skolen. Tett samarbeid mellom skole og helse er og blir svært viktig.

Lokalsamfunn.

Fordeler:

Lokalsamfunnet på Krøderen vil nyttiggjøre seg en skole her. F.eks. vil det muligens føre til tilflytting og en økning i arbeidsplasser. En skole på Krøderen vil være samlende for de som har bostedsadresser her eller kort reisevei.

Ulemper:

Her ønsker vi å trekke fram **hva som vil skje med Noresund** som lokalsamfunn hvis skolen legges til Krøderen. Gymsalen er i dårlig forfatning og vil bli revet uten helt nødvendig vedlikehold/oppgradering, uteområdet med lekeapparater, hinderløyper, sykkeløyper etc. vil trolig ikke bli vedlikeholdt i like stor grad, og vil potensielt bli «borte». Barn og ungdom bosatt på Noresund, eller med Noresund som nærmeste tettsted, vil miste denne arenaen å oppholde seg. Voksne som har benyttet gymsalen til trening, innebandy etc. vil ikke lenger ha denne muligheten om

ikke tiltak gjøres. «Det samme vil gjelde for Krøderen», vil nok mange mene. Men «nei», det vil det ikke. På Krøderen vil det bli holdt liv i Krødsheradhallen, Kryllingparken og lysløypa med stadion, på tross av om én skole blir lagt til Noresund. Hallen vil fortsatt være i bruk, både av idrettslaget og andre aktører. Kryllingparken er en flott park som barn og ungdom fra store deler av bygda vil ha mye glede av på fritiden, sommer som vinter.

Én Krødsheradskole på Noresund.

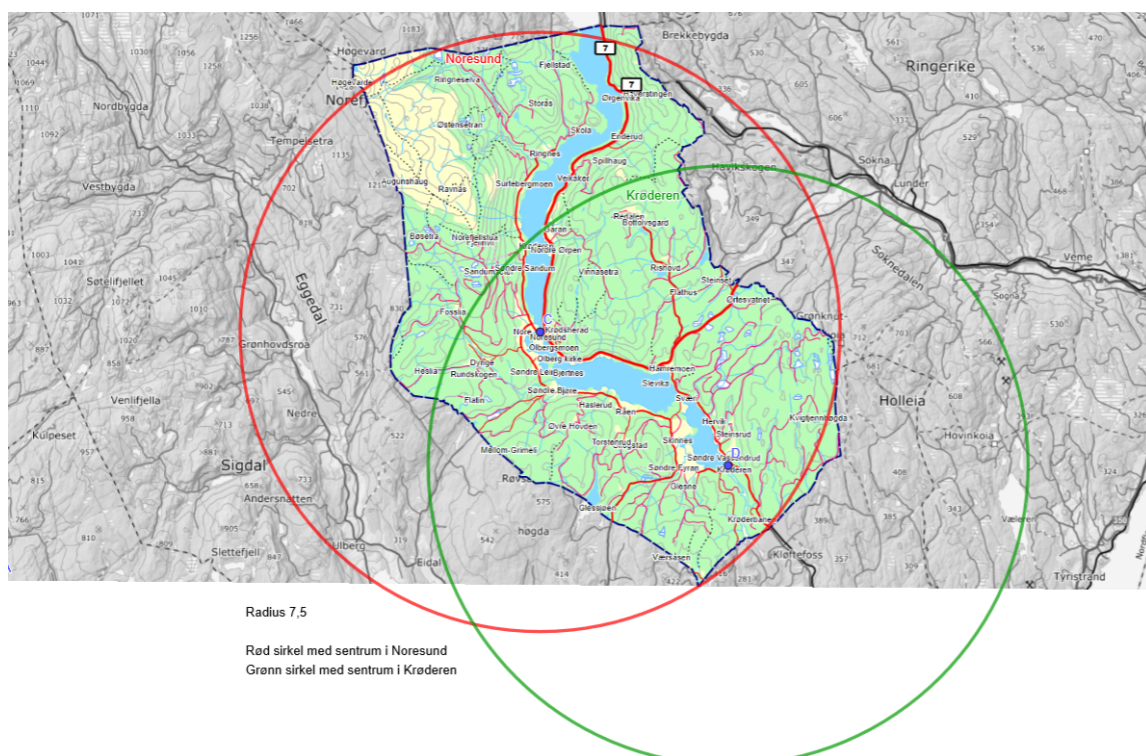
Elever og barnefamilier.

Fordeler:

Vi viser her til fordeler med én Krødsheradskole uavhengig av lokasjon. Alt dette vil gjelde om skolen blir liggende på Noresund.

Nærskole for alle. Noresund er geografisk midtpunkt i Krødsherad kommune. Ved å plassere skolen på Noresund vil ALLE elevene i Krødsherad få en akseptabel reisevei til skolen. Barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1 peker på at barnets beste er et avgjørende hensyn i saker som gjelder barn. I følge UDIR betyr dette «*at kommunen i saker om skolestruktur også må vurdere barnets beste*».

Hvis vi snakker om **barnets beste** i Krødsherad kommune er det viktig at vi tar hensyn til alle, uansett om de bor nord eller sør i kommunen. Alle barn er like mye verdt. Dette må kommunen vise at de anerkjenner ved å legge én Krødsheradskole midt i bygda. Vi vil her også vise til dette kartet over Krødsherad kommune hvor vi har tatt oss friheten til å illustrere, med lik radius, hva som er å anse som «nærskole for alle». Et bilde kan si mer enn tusen ord, sies det. I dette tilfellet gjør det i aller høyeste grad det.

Trafikksikkerhet i fokus på Noresund. Tungtrafikken som kjører rett forbi skolen på Krøderen vil IKKE komme forbi skolen på Noresund, fordi den ikke ligger rett ved fylkesveien, dette er et stort pluss. Fjelltrafikken blir nevnt, men «rushet» her forekommer etter kl. 16 på torsdager og fredager, da er skolen stengt. I tillegg mener vi det er verdt å nevne at mange av kompetansemålene i kroppsøving etter 2. og 4. årstrinn går på veitrafikk. «*Forstå og følge regler i trafikken*», er et eget mål etter 4. trinn. På Noresund er gangveien fra det mest sentrale byggefeltet knyttet til skolen ved undergang. Barna *må* ikke krysse fylkesveien for å komme til skolen.

Viktigheten av helse i nærheten av skolen. For elever og barnefamilier er dette veldig viktig, men det er også viktig for det pedagogiske tilbudet, noe vi kommer nærmere inn på senere. På Noresund

har man sykebil to minutter unna, og man kan raskt nå en lege eller kommunepsykolog. I verste fall kan det gjelde liv og død. I beste fall er det snakk om å få sydd et sår, eller bli fraktet med en brukket arm. Uansett er det viktig at disse ligger i nærheten av skolen. En god psykisk helse er en viktig del av hverdagen for oss alle. Ved å ha skolen på Noresund vil «terskelen» for å ta kontakt med kommunepsykologen være lavere. Vi vil også ha nær kontakt til helsesykepleierne i kommunen. Det er betryggende for foreldre å vite at hjelpen er nær, både når det gjelder psykisk og fysisk sykdom.

Ulemper:

Flere av de som har kunnet gå til skolen på Krøderen må nå på buss. Det vil i praksis si at vi har flere elever som tar buss, sammenliknet med om skolen ligger på Krøderen. Likevel skal det sies at det vil bli mindre belastende for majoriteten, som vil få en kortere skolevei.

Noen barnefamilier vil ha barn i barnehage og skole på forskjellige tettsteder. Vi ser det nødvendig at man beholder SFO begge steder, slik at foreldre slipper å kjøre «bygda rundt» for å hente/levere barn.

Det pedagogiske tilbudet.

Fordeler:

Alle fordelene pekt på under én felles skole gjelder selvfølgelig også her, men i tillegg til dette ønsker vi å trekke frem en rekke fordeler knyttet til å plassere denne skolen på Noresund. Her tar vi med en del betraktninger knyttet til fagfornyelsen, LK20, i og med at flere av oss som skriver er pedagoger med god kjennskap til den nye læreplanen.

Det første vi ønsker å trekke fram er **kroppsøvfaget** og hvilke gode muligheter som ligger til rette for å nå målene i dette faget på Noresund. Den aller største fordelen ligger selvsagt i svømmeundervisningen, i og med at svømmehallen ligger på Noresund. Det som er viktig å påpeke, er at svømmeundervisning og livredning i vann har blitt en enda større del av faget enn tidligere. Dette krever mye tid i bassenget i tillegg til en kontinuitet gjennom alle ti årene på grunnskolen.

- **Etter 2. trinn** er det to kompetansemål som går på trygghet i vann.

- **Etter 4. trinn** er det et meget krevende kompetansekrav i **svømming**, som gjengis her: «*vere symjedyktig ved å falle uti på djupt vatn, symje 100 meter på magen, og undervegs dykke ned og hente ein gjenstand med hendene, stoppe og kvile i 3 minutt (imens flyte på magen, orientere seg, rulle over, flyte på rygg), så symje 100 meter på rygg og ta seg opp på land*»

- **Etter 7. trinn** er det et mål som påpeker at de skal kunne utføre svømmeteknikker på mage og rygg, samt under vann. I tillegg et mål som viser til selvberging i vann.

- **Etter 10. trinn** er det tre mål som går på svømming og vanntrening, dette utgjør hele $\frac{1}{4}$ av målene i kroppsøvfaget. Her refererer vi til målene: «*utføre varierte symjeteknikkar og kunne symje ein lengre distanse basert på eiga målsetjing*», «*forstå og gjennomføre livberging i, på og ved vatn ute i naturen*» og «*forstå og gjennomføre livreddande førstehjelp*»

På Noresund kan man parallellegge svømming og annen kroppsøving. Man vil kunne dele opp trinn slik at et fornuftig og lovlig antall elever oppholder seg i bassenget, mens resten kan ha annen kroppsøving. Man vil få MYE ut av undervisningen, og det vil være formålstjenlig for alle elever.

Læreplanen i kroppsøving legger også opp til en del lek og orientering med kart, både på papir og digitale verktøy. Her har det blitt stilt kritiske spørsmål til Noresund og mulige områder for

orientering. Vi ønsker å påpeke at forholdene ligger godt til rette og er velegnet for orientering. Det er allerede en del kart og poster på Noresund, disse vil enkelt kunne utbedres enda mer, og det vil ikke koste nevneverdig tid eller penger. Ei heller gå ut over elevene våre. Det er store, flotte områder som er tilgjengelig til orientering og annen turaktivitet. F.eks. Bukkåsen, hele Hanserudåsen og lysløypa mot Norefri.

Noresund arena vil være «gull» å ha ved undervisning i kroppsøvningsfaget. Her kan man, med god plass, øve på veldig mye av det faget krever. Bl.a. lek, bevegelsestrening og dans. Det er også stort potensiale for å oppgradere Noresund arena, der man vil kunne legge til rette for ulike aktiviteter. Dette er allerede på agendaen til Noresund velforening.

Ski på Noresund. Vi vil først og fremst «skryte» av mulighetene til dette på Noresund. Milevis med løyper på jordene, kun en gåtur over brua skiller skolen fra disse skiløypene. De er oversiktlig, flate og lette for barn og ungdom som ikke går så mye på ski. I tillegg har Noresund tilgang på jordet ved Hennum. Dette er et kjempefint «lavterskel-tilbud» der elevene kan spenne på seg skiene i friminuttene for å leke seg på ski. Skilek er stikkordet her, noe som er vel så viktig som skigåing. Målene i kroppsøvningsfaget nevner ikke ski spesifikt, men ski er likevel supert for å nå mål som handler om bevegelse og lek i nærmiljøet.

I den nye læreplanen fremheves **tverrfaglighet** som svært viktig! De skal gjennomsyre ALLE fag på ALLE trinn. Her har vi enorme muligheter ved å trekke inn lokale aktører og næringslivet på Noresund. Ikke minst helse, lege, legesekretærer, fysioterapeuter, kommunepsykolog og helsesykepleiere, for å nevne noen.

Bærekraftig utvikling. Her kan E-verket være en viktig ressurs, samt at kommunen har spennende prosjekter på gang i forhold til f.eks. «Testarena Norefjell!» Lokalt næringsliv vil selvsagt også bistå her for det gjelder å drive *bærekraftig*.

Folkehelse og livsmestring er et annet viktig tverrfaglig tema. Her har vi god nytte av helsesykepleierne, kommunepsykolog og lege etc. Disse er i gangavstand fra én skole på Noresund. Banken er også en god ressurs her. Blant annet i forbindelse med læring om personlig økonomi i matematikk, samt individ, påvirkning og fungering i samfunnet jf. samfunnsfag. I 8. trinn skal man lære om «økonomi og karrierevalg». «Å sette bo» er et tverrfaglig tema som ofte gjennomføres på 10. trinn. Her skal elevene se for seg et liv som voksne. Personlig økonomi og veien ut i arbeidslivet er sentralt her.

Det er også flere mål knyttet til deltakelse i samfunnet. Her vil kommunestyret og kommuneadministrasjonen etc. bli nyttige å bruke. Dette vil også falle fint inn under det tverrfaglige temaet *demokrati og medborgerskap*.

Hva med andre fag? Vi kunne gjerne skrevet en avhandling her, men det som er viktig å få fram er at NORESUND har enorme ressurser i arbeid med ulike fag. Fra matematikk, til samfunnsfag og naturfag.

Utforskende matematikk og dybdelæring er et viktig stikkord i matematikkfaget med ny læreplan. Her stiller vi meget sterkt på Noresund. Bl.a. fordi vi har to dagligvarebutikker. Vi kan sammenligne priser og se på prosentvis forskjell. Her kan vi SE og LÆRE i praksis hva dette innebærer. Videreutvikling av handelsstanden på Noresund vil være fordelaktig og medvirke til enda større læringsutbytte. Interiørbutikk, sølvsmie, frisør etc. er alle butikker som kan hjelpe oss til å få forståelse innenfor emner i matematikken, samt andre fag.

Tenk og kunne lære om beregning av strøm på E-verket. Der vi kan SE hva som skjer og lære hvordan det kan gå hvis man beregner feil. De kan se på lavspenning, høyspenning, ulike typer kabler, kobling av strøm, beregning av volt, ampere, spenningsfall etc. I tillegg kan e-verket være en samarbeidspratner i natur- og samfunnsfag. De kan snakke og forklare om fornybar og ikke-fornybar energi. Videre kan de fortelle om hvordan Krødsherad blir forsynt med strøm. Se f.eks. på disse kompetansemålene etter 10. trinn: *«beskrive drivhuseffekten og gjøre rede for faktorer som kan forårsake globale klimaendringer», «gjøre rede for energibevaring og energikvalitet og utforske ulike måter å omdanne, transportere og lagre energi på» og «drøfte hvordan energiproduksjon og energibruk kan påvirke miljøet lokalt og globalt»*

Videre kan legesekretærene og sykepleierne bistå i læringen av f.eks. dosering og viktigheten av nøyaktig måling. Noresund arena er supert til å beregne fart, tid og strekning. Bare for å nevne noe.

Naturfag og samfunnsfag med lett tilgang på både *natur* og *kultur*. På Noresund har man bl.a. lett tilgang til gapahuk rett ved fjorden, eller en ved E-verket hvis man ønsker en litt lengre ekskursjon. Her kan de virkelig boltre seg i naturfaglige spørsmål og utforskning. I tillegg har vi skogen og strender rett i nærheten. På Noresund har vi også flotte områder som kan benyttes til turer, og er områder for læring og turglede. Vi kan nevne bl.a. gruvene ved Bjertnes, Bjøreelva, Villa Fridheim, Norefjell, rester fra steinalderen på Øvre Ruud. Dette er eksklusjoner i umiddelbar nærhet med STORT læringsutbytte!

Naturfaget er også litt større enn bare *natur*. Her kan lokalmiljøet med lege, legesekretærer, sykepleiere, psykologer etc. være til god hjelp med dybdelæringen. De kan besøke legekontoret, de kan snakke med leger, de kan besøke sykebilan og få et innblikk i viktigheten av nødeter. Målene i lærerplanen knyttet til dette er bl.a. *«gi eksempler på noen vanlige sykdommer og samtale om hva man kan gjøre for å verne kroppen mot smittsomme sykdommer», «beskrive hvordan muskler og skjelett fungerer, og knytte dette til bevegelse» og «beskrive funksjoner i kroppens ytre forsvar og samtale om hvordan dette verner mot sykdom» og «gjøre rede for noen av kroppens organsystemer og beskrive hvordan systemene virker sammen»*. Dette er bare et utdrag.

Elever med spesielle behov. Det er flott at våre folkevalgte tenker på elever med spesielle behov. De skal ha en like viktig plass i skolen som alle andre elever. Vi vil her få fram viktigheten av nærhet til helsetjenesten i kommunen. Disse elevene skal følges opp av helse, f. eks. med medisiner og ADL-trening. De disponerer ofte en leilighet der de kan øve og jobbe med disse tingene.

Utdanningsdirektoratet er klar her: *så langt det lar seg gjøre skal disse elevene følge klassen og ha «fag» i løpet av skoledagen*. De skal føle seg inkludert, være en del av klasse- og skolemiljøet. De skal integreres så godt det lar seg gjøre, men selvsagt ha mulighet for å trekke seg unna og gjøre andre oppgaver der dette er mest hensiktsmessig. Korte avstander, godt samarbeid og god tilrettelegging er stikkordene her. Helse er viktig, vi bør anerkjenne det. Etter samtaler med foreldre som vil få elever med spesielle behov i den nye Krødsheradskolen er talen klar. De ønsker inkludering og samhold. De ønsker NÆRHET til helse og samarbeid på tvers av etater. DET får vi til på Noresund.

Uteområdet på Noresund har fått mye kritikk, noe vi som har barn på skolen her, ikke kjenner oss igjen i. Dessverre er uvitenheten rådene blant mange. Det er mye positivt med uteområdet på Noresund. Ungene kan spenne på seg ski og gå på ski på jordet i hvert friminutt. De har en skog med hinderløype, hyttebygging, sykkeløype etc. De har Noresund arena som kan brukes til fotball, leking, sykling, skøyter på vinteren, aking ned mot arenaen, snøhuler og «basing» i snøen. Gapahuker, både ved E-verket og i umiddelbar nærhet ved fjorden. Skiløyper på jordene. Skøyter i Tossevika, når det er vanskelig å anlegge skøytebane andre steder. Bare for å nevne noe. Videre er det vår mening at

det er innholdet i skolegården som er viktigst, og ikke nødvendigvis størrelsen. Blir det for stort krever det flere lærere på miljøtjeneste for å holde oversikt.

Vi ønsker å påpeke at utearealene som benyttes i skolehverdagen er mye mer enn det som er på skolens «tomt». Og slik skal det være. Ved å bevege seg ut i naturen, rundt i trafikken og benytte alle tilgjengelige områder, vil barna lære, være sosiale, utforske og møte andre. Vi vil ha barn som ser gleden i å bevege seg ut av sitt vante område.

Ulemper:

Vi ser ingen særlig ulempe knyttet til det pedagogiske tilbudet ved å plassere en skole på Noresund.

Stor flerbrukshall er det eneste vi kommer på. Dette ville selvsagt vært fint med tanke på aktiviteter for elevene, samt for å samle foreldregruppa til eventuelle forestillinger. Her tenker vi det kan være lurt at politikerne har en plan på hvordan dette kan løses. For juletreffester og forestillinger laget av elevene er en del av hjem-skole samarbeidet som er verdt å ivareta. På denne måten blir foreldre inkludert og deltakende i en skapende skolehverdag for våre barn.

Etter kommunestyremøte 18. februar, har vi fått stor tro på at dette er et ikke-problem ettersom skolen antagelig vil få tilgang på flott hall i tilknytning Sole.

Lærere og øvrige medarbeidere.

Fordeler:

Samarbeid med andre instanser, med tilholdssted på Noresund, må trekkes frem her. Vi har veldig bruk for både samarbeid med helsesykepleiere og kommunepsykolog. Disse har begge sine kontorer på Noresund. Med *elevenes beste* i fokus, samt satsningen på psykisk helse, er dette en nødvendighet i dagens skole. Med LK20 og viktigheten av *folkehelse og livsmestring* vil samarbeidet med både helsesykepleiere og kommunepsykologen bli essensielt for å ruste barn og ungdom til å mestre livet.

Ulemper:

Vi ser ingen særlig ulemper knyttet til lærere og øvrige medarbeidere.

Lokalsamfunn.

Fordeler:

Utviklingen av kommunesentrum, Noresund, vil være tjent med å få én skole der. Krødsherad kommune sitt store fortrinn er Norefjell og Krøderfjorden, hvor Norefjell og reiselivsnæringen har det største potensialet for vekst i bygda. Dette må også tenkes på når man bestemmer seg for hvor én Krødsheradskole skal ligge. Plassering av skole vil selvfølgelig også betyr mye for eventuelle eksterne aktører som vil satse i bygda vår. Vi er avhengig av dem, og bør prioritere å tilrettelegge for utvikling.

- *Attraktive arbeidsplasser i reiselivsnæringen* er et viktig aspekt for kommunen. Skal vi kunne tilby attraktive arbeidsplasser må arbeidstakerne også ha nærhet til barnehage, skole og SFO.
- *Handel og service – næringsgrunnlag* er viktig for å holde liv i et sentrum. Regional transportplan har også definert Noresund som kollektivt sentrum og knutepunkt inn mot Norefjell. Fravær av skole vil gjøre det vanskelig for næringsliv og etablere seg og «gå rundt».
- *Økt tilflytting – Boligutvikling.* En boligutvikling med gode forutsetninger har også en økt villighet og mulighet til å være med å investere i fellesgoder som aktivitetstilbud og forskjønningselementer. Nærhet til skole, barnehage, SFO, butikker og fritidstilbud øker

etterspørselen etter boliger. Samtidig må vi ikke glemme hva som gjør det attraktivt å bo i Krødsherad. Det er nærhet til fjell, fjord og natur. Vi har så mange flotte steder å bosette seg, husmannsplasser, småbruk og små perler langs fjorden. Vi ønsker at folk skal bosette seg også der - ikke bare i sentrum av Krøderen eller Noresund. Én skole på Noresund vil føre til at flere vil bosette seg i utkanten av bygda vår. Ei bygd for ALLE!

- *Vertskap i verdensklasse.* For gjestene våre vil Noresund være det naturlige sentrum i bygda. Plassering av skole vil kunne være med på avgjøre hva vi klarer å tilby gjestene våre. Vi ønsker at de skal handle i lokale butikker, spise på restauranter, kjøre på ski, finansiere fantastiske langrennsløyper til glede for både lokale og gjester.

Ved å legge én Krødsheradskole på Noresund vil det bli lettere å bosette seg i hele bygda, også på fjellet. Pandemien vi nå er inne i har vist oss mye, også hvor viktig hytteeierne er for en liten turistkommune som Krødsherad. Nå er det mye snakk om «flytting til hytta». Det vil være en enorm fordel for Krødsherad kommune mtp. skatteinntekter, arbeidskraft og befolkningsvekst. Én skole på Noresund vil gjøre det lettere å bosette seg på Norefjell.

Et annet eksempel er **Kryllingeheimen**, og nærheten til den ved én skole på Noresund. Her vil de eldre kunne ta del i skolehverdagen til barn og unge i Krødsherad, og man kan med fordel legge til rette for å lære av hverandre. Dette vil komme både barn, ungdom og eldre til gode, altså «Vertskap i verdensklasse».

Ulemper:

Her ønsker vi å trekke fram hva som vil skje med Krøderen som lokalsamfunn hvis skolen legges til Noresund. Barn og ungdom bosatt på Krøderen, eller med Krøderen som nærmeste tettsted, vil trenge arenaer å oppholde seg. På Krøderen må det bli holdt liv i Krødsheradhallen, Kryllingparken og lysløypa, selv om én skole blir lagt til Noresund. Hallen vil fortsatt være i bruk, både av idrettslaget og andre aktører. Kryllingparken er en flott park som barn og ungdom på Krøderen vil ha mye glede av på fritiden, sommer som vinter.

Vi mener kommunen må fortsette å legge til rette for at Krøderen skal være et attraktivt sted å bosette seg, at barn og ungdom føler seg sett og inkludert og at fritidstilbudene vil bli opprettholdt. Det er viktig å tenke på hele bygda og alle innbyggerne, små som store.

Konklusjon

Noresund velforening er ikke i tvil om at vi sammen skal skape én god skole i Krødsherad, uavhengig av lokasjon. Innholdet i skolen vil bli bra. Målene i læreplanen vil ha forutsetninger for å bli nådd, elevene vil trives og lærerne vil ha et godt arbeidsmiljø. Samtidig mener vi at lokasjonen til skolen gir det hele en ekstra dimensjon, og vi mener det er et opplagt valg å legge skolen til Noresund. Dette vil etter vår mening være det valget som gir flest barn en overkommelig reisevei til skolen. Det vil være best med tanke på mangfoldigheten knyttet til pedagogikken. Én skole på Noresund vil gagne kommunen på best mulig måte ihht. stedsutvikling, etablering av næring og tilflytting.

Stedsdebatten handler ikke bare om hvem som går fra hvilket hus, og hvem som jobber hvor, eller hvem som skriker høyest. Det handler om bygda vår, og hva som skal til for at vi skal få lov til å fortsette å bo og leve her. Vi ønsker at fremtida vår skal være sikret, vi ønsker at barna våre skal flytte hjem etter endte studier, og vi vil at turistene skal velge å reise til Norefjell. Vi må gjøre de valg som skal til for at vi skal eksistere som bygd i fremtiden, og for at våre barn og barnebarn skal finne samme gleden som oss i å bo her.

Kommunesentrum er Noresund, og dette er også vedtatt av kommunestyret. Det er her vi trenger lokale aktører og næringsliv med tanke på inntekt og goder til kommunen. Det er også her hytteturistene stopper. Krødsherad er dessverre ikke større enn at vi er nødt til å tenke på dette når vi planlegger fremtiden vår. Vi har ikke «råd» til å ta hensyn til enkeltpersoner eller nostalgi.

Vi ønsker én Krødsheradskole på Noresund, for de barna som skal ta over etter oss. La oss nå gripe denne unike muligheten vi har foran oss, la denne skolen være det stedet hvor elevene kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap.

Kommunestyret har vedtatt at vi skal være vertskap i verdensklasse - vis det, og vis at dette også gjelder kommunens innbyggere.

Avsender.

Noresund Velforening, hvor to av forfatterne er pendlerpedagoger med bostedsadresse Krødsherad.

Kilder.

- Barne- og familiedepartementet, «FNs konvensjon om barnets rettigheter» (2003)
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf [Lest 12.02.21]
- Brundtland, Gro Harlem «Nyttårstale 1995» (1995)
<https://tv.nrk.no/serie/statsministerens-nyttaarstale/1995/FAKP70000794> [Sett 13.02.21]
- Gornes, Linn Eidal «Skoleskyss Akershus Veileder grunnskolen skoleåret 2019/2020» (2019)
<https://ruter.no/globalassets/dokumenter/skoleskyss/veileder-grunnskole-2019-2020-rev12072019.pdf> [Lest 12.02.21]
- Lovdata, «Reisefølgje og tilsyn» (2010)
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_8#%C2%A77-4 [Lest 13.02.21]
- Olsen, Torunn Skåltveit og Jentoft, Nina, Jensen, Hanne Cecilie «Et liv jeg ikke valgte» Om unge uføre i fire fylker (2009) Universitetet i Agder og Agderforskning.
- Utdanningsdirektoratet, «Behandlingen av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser» (2012)
<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Narskole-og-skolekretsgrenser/Udir-2-2012---Behandlingen-av-saker-om-skolenedleggelser-og-kretsgrenser/> [Lest 13.02.21]
- Utdanningsdirektoratet, «Læreplanverket» (2020)
<https://sokeresultat.udir.no/finn-lareplan.html?fltypefiltermulti=Kunnskapsl%C3%B8ftet%202020> [Lest 10.02.21]
- Utdanningsdirektoratet, «Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser» (2014)
<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Narskole-og-skolekretsgrenser/Narskoleprinsippet-og-skolekretsgrenser/> [Lest 13.02.21]

